

Datum van
inontvangstneming

:

02/04/2021

Zaak C-88/21**Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie****Datum van indiening:**

12 februari 2021

Verwijzende rechter:

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Litouwen)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

8 februari 2021

Verzoekende partij:

Regionų apygardos administracinio teismo Kauno rūmai

Verwerende partij:

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija (ministerie van Binnenlandse Zaken van de Republiek Litouwen)

Voorwerp van het hoofdgeding

Het hoofdgeding betreft de toetsing van de wettigheid van nationaalrechtelijke bepalingen volgens welke voertuigen pas kunnen worden geregistreerd nadat ze uit het nationale Schengeninformatiesysteem (SIS) zijn verwijderd.

Voorwerp en rechtsgrondslag van het verzoek om een prejudiciële beslissing

Uitlegging van artikel 39 van besluit 2007/533/JBZ van de Raad van 12 juni 2007 ter verduidelijking van de vraag of een lidstaat in een nationaal register voorwerpen mag opnemen die in het Schengeninformatiesysteem zijn gesignaleerd indien de reden voor die signalering is vervallen.

Artikel 267, derde alinea, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

Prejudiciële vragen

1. Moet artikel 39 van besluit 2007/533/JBZ van de Raad van 12 juni 2007 betreffende de instelling, de werking en het gebruik van het Schengeninformatiesysteem van de tweede generatie (SIS II), en meer bepaald artikel 39, lid 3, aldus worden uitgelegd dat het een verplichting inhoudt, de registratie te verbieden van voertuigen die in het Schengeninformatiesysteem zijn gesignaleerd ondanks het feit dat de reden voor die signalering is vervallen (het voertuig is gevonden; de strafrechtelijke procedure is stopgezet in de lidstaat waar het voertuig is gevonden omdat in die lidstaat geen strafbaar feit is gepleegd; de signalerende lidstaat is in kennis gesteld, maar treft geen maatregelen om de signalering uit het systeem te verwijderen)?

2. Moet artikel 39 van besluit 2007/533/JBZ van de Raad van 12 juni 2007 betreffende de instelling, de werking en het gebruik van het Schengeninformatiesysteem van de tweede generatie (SIS II), en meer bepaald artikel 39, lid 3, aldus worden uitgelegd dat het de lidstaat waarin een voorwerp is gevonden dat op grond van artikel 38, lid 1, van dat besluit stond gesignaleerd, verplicht nationale voorschriften vast te stellen die andere handelingen met het gevonden voorwerp dan die welke dienen ter verwezenlijking van een doelstelling van artikel 38 (inbeslagneming of gebruik als bewijsmiddel in een strafprocedure) verbieden?

3. Moet artikel 39 van besluit 2007/533/JBZ van de Raad van 12 juni 2007 betreffende de instelling, de werking en het gebruik van het Schengeninformatiesysteem van de tweede generatie (SIS II), en meer bepaald artikel 39, lid 3, aldus worden uitgelegd dat het de lidstaten toestaat wettelijke voorschriften vast te stellen die voorzien in uitzonderingen op het verbod op het registreren van voertuigen die overeenkomstig artikel 38 van dat besluit in het SIS zijn gesignaleerd, nadat de bevoegde autoriteiten van de lidstaat maatregelen hebben genomen om de staat die de signalering heeft aangebracht te informeren over het feit dat het voorwerp is gevonden?

Aangevoerde bepalingen van Unierecht

Overeenkomst ter uitvoering van het tussen de regeringen van de staten van de Benelux Economische Unie, de Bondsrepubliek Duitsland en de Franse Republiek op 14 juni 1985 te Schengen gesloten akkoord betreffende de geleidelijke afschaffing van de controles aan de gemeenschappelijke grenzen, ondertekend te Schengen op 19 juni 1990 (PB 2000, L 239, blz. 19): artikel 92.

Verordening (EG) nr. 1986/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 20 december 2006 betreffende de toegang tot het Schengeninformatiesysteem van de tweede generatie (SIS II) voor de instanties die in de lidstaten belast zijn met

de afgifte van kentekenbewijzen van voertuigen (PB 2006, L 381, blz. 1): artikel 1, leden 1 en 2.

Besluit 2007/801/EG van de Raad van 6 december 2007 betreffende de volledige toepassing van de bepalingen van het Schengenacquis in de Tsjechische Republiek, de Republiek Estland, de Republiek Letland, de Republiek Litouwen, de Republiek Hongarije, de Republiek Malta, de Republiek Polen, de Republiek Slovenië en de Slowaakse Republiek (PB 2007, L 323, blz. 34): artikel 1, lid 1.

Besluit 2007/533/JBZ van de Raad van 12 juni 2007 betreffende de instelling, de werking en het gebruik van het Schengeninformatiesysteem van de tweede generatie (SIS II) (PB 2007, L 205, blz. 63) (hierna: „besluit 2007/533”): artikel 1, lid 2, artikel 2, lid 1, artikel 3, lid 1, onder a), artikel 4, lid 1, artikel 20, lid 1, artikel 21, artikel 38, lid 1 en lid 2, onder a), artikel 39, artikel 45, artikel 49, leden 1 en 2, artikel 64, lid 1, en artikel 65.

Uitvoeringsbesluit (EU) 2017/1528 van de Commissie van 31 augustus 2017 tot vervanging van de bijlage bij uitvoeringsbesluit 2013/115/EU tot vaststelling van het Sirene-handboek en andere uitvoeringsmaatregelen voor het Schengeninformatiesysteem van de tweede generatie (SIS II) (PB 2017, L 231, blz. 6): hoofdstuk 8.

Artikel 17 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna: „Handvest”).

Aangevoerde nationale bepalingen

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro įsakymas Nr. 1V-324 dėl Lietuvos nacionalinės antrosios kartos Šengeno informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo (besluit nr. 1V-324 van de minister van Binnenlandse Zaken van de Republiek Litouwen betreffende de goedkeuring van de bepalingen betreffende het Litouwse Schengeninformatiesysteem van de tweede generatie) van 17 september 2007: punten 3, 4, 5.1 en 25.

Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymas Nr. VIII-2043 (wet nr. VIII-2043 van de Republiek Litouwen inzake de verkeersveiligheid) van 12 oktober 2000 (thans geldende versie): artikel 10, lid 5, onder 3), artikel 27, lid 1.

Regelingen betreffende het motorvoertuigenregister, goedgekeurd bij resolutie nr. 1286 van de regering van de Republiek Litouwen van 28 november 2005: punt 2.

Regels betreffende de registratie van motorvoertuigen en aanhangers, goedgekeurd bij besluit nr. 260 van de minister van Binnenlandse Zaken van de Republiek Litouwen van 25 mei 2001 (hierna: „regels voor de motorvoertuigenregistratie”): punt 14.

Artikel 4.96 van de Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas (burgerlijk wetboek van de Republiek Litouwen; hierna: „BW”).

Korte uiteenzetting van de feiten en de procedure in het hoofdgeding

- 1 D. R. (belanghebbende derde in het onderhavige geval) heeft op 13 november 2015 in Duitsland een motorvoertuig van het type BMW X5 verworven (op grond van een overeenkomst met „A. M. transportas” UAB). Het voertuig werd op 20 november 2015 in Duitsland uitgeschreven en overgebracht naar Litouwen, waar het aan de koper werd verkocht. Toen het voertuig op 22 februari 2016 in Litouwen zou worden geregistreerd, bleek het in het SIS te zijn gesignaleerd: op 23 december 2015 was in Bulgarije de melding ingevoerd dat het voertuig werd gezocht.
- 2 Overeenkomstig een melding van het valstybinė įmonė (overheidsbedrijf) Regitra (hierna: „VĮ Regitra”) werd een gerechtelijk vooronderzoek gestart naar de registratie van het voertuig van het type BMW X5. Dit onderzoek werd echter op 21 september 2016 bij besluit van het regionaal parket stopgezet, nadat was gebleken dat in Litouwen geen strafbare feiten waren gepleegd. Bij dat besluit werd het voertuig teruggegeven aan D. R., de koper die te goeder trouw had gehandeld. Daarnaast werd bij dat besluit de partij die op het moment van de diefstal eigenaar van het voertuig was, NABKO HOLDING GRUP (Bulgarije), in kennis gesteld van het vastgestelde procedurebesluit: haar werd een afschrift van het besluit gezonden, alsmede de gegevens van D. R., de mogelijke verwerende partij (de koper die te goeder trouw had gehandeld), en werd haar uitgelegd dat zij het recht had in een civielrechtelijke procedure haar rechten te verdedigen.
- 3 De eigenaar van het voertuig (het Bulgaarse bedrijf NABKO HOLDING GRUP) heeft meer dan drie jaar lang nagelaten stappen te ondernemen waaruit zijn intentie zou blijken om het voertuig weer in bezit te krijgen. Daarnaast hebben de verantwoordelijke Bulgaarse autoriteiten de signalering van het voertuig niet uit het SIS verwijderd.
- 4 Op 20 februari 2019 heeft D. R. de regionale afdeling van het VĮ Regitra verzocht het voertuig te registreren, maar deze afdeling heeft het verzoek bij besluit van 20 februari 2019 afgewezen. „A. M. transportas” UAB (verzoeker in het onderhavige geval) is bij het VĮ Regitra tegen dit besluit opgekomen, maar deze laatste heeft het besluit van de regionale afdeling bij besluit van 28 maart 2019 bevestigd. De regionale afdeling van VĮ Regitra weigerde het voertuig te registreren op grond van punt 14 van de regels voor de motorvoertuigenregistratie, omdat in het Schengeninformatiesysteem gegevens waren opgenomen waaruit bleek dat het voertuig in Bulgarije werd gezocht.
- 5 „A. M. transportas” UAB heeft bij de Regionų apygardos administracinio teismo Kauno rūmai (bestuursrechter in eerste aanleg, district Kaunas) beroep ingesteld tegen de besluiten van de regionale afdeling van het VĮ Regitra en van het VĮ Regitra.

- 6 Bij zijn onderzoek naar de omstandigheden van het onderhavige geval had de Regionų apygardos administracinio teismo Kauno rūmai twijfels omtrent de wettigheid van de in deze bestuursrechtelijke zaak toepasselijke bepaling en diende hij bij de Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (hoogste bestuursrechter van Litouwen) een verzoek in tot onderzoek naar de vraag of punt 14 van de regels voor de motorvoertuigenregistratie, voor zover dit bepaalt dat voertuigen uitsluitend geregistreerd mogen worden nadat zij uit het Litouwse nationale Schengeninformatiesysteem zijn verwijderd, in strijd is met het grondwettelijke beginsel van de rechtsstaat.
- 7 Volgens de Regionų apygardos administracinio teismo Kauno rūmai beperkt dergelijke wetgeving zonder twijfel het eigendomsrecht van de voertuigeigenaar alsmede het recht over dat eigendom te beschikken, omdat een niet-geregistreerd voertuig niet aan andere personen kan worden overgedragen. Bovendien brengt de litigieuze bepaling onevenredige rechtsgevolgen teweeg, omdat de rechtsregel in punt 14 van de regels voor de motorvoertuigenregistratie eraan in de weg staat dat de eigenaar zijn voertuig ooit kan registreren, hetgeen een onevenredige maatregel is gelet op het nagestreefde doel, te weten het waarborgen van de verkeersveiligheid en de veiligheid van weggebruikers alsmede het doelmatig controleren van weggebruikers. Die rechter is van oordeel dat een dergelijke beperking – zonder vaststelling van een einddatum en zonder de mogelijkheid voor de overheidsinstantie die over de registratie van het voertuig beslist en/of voor de rechter om te beslissen om deze beperkingen niet toe te passen – in strijd is met het grondwettelijke beginsel van de rechtsstaat.

Korte uiteenzetting van de motivering van de prejudiciële verwijzing

- 8 Punt 14 van de regels voor de motorvoertuigenregistratie is vastgesteld ter uitvoering van de wet inzake de verkeersveiligheid. Tevens beoogt het de doelstellingen van het Schengenacquis te waarborgen en bij te dragen tot de goede werking en de invoering van het Schengeninformatiesysteem. Om deze bepaling op de juiste wijze toe te passen moeten derhalve de doelstellingen, de inhoud en de betekenis van op het niveau van de Unie vastgestelde rechtshandelingen naar behoren komen vast te staan.
- 9 Volgens de Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas verleent punt 14 van de regels voor de motorvoertuigenregistratie naar de letter genomen het VĮ Regitra geen enkele beoordelingsvrijheid bij het nemen van beslissingen over de registratie van voertuigen waarvoor signaleringen in het SIS zijn ingevoerd, hetgeen betekent dat het voertuig niet mag worden geregistreerd zolang het in het SIS is gesignaleerd en dat geen uitzonderingen op dit registratieverbod zijn vastgesteld. Het lijkt erop dat de bescherming van de rechten van kopers die te goeder trouw hebben gehandeld, die in artikel 4.96 van het burgerlijk wetboek is neergelegd, in een dergelijk geval geenszins geregeld is. Tevens is het twijfelachtig of dergelijke wetgeving verenigbaar is met artikel 17 van het Handvest.

- 10 De rechter wenst te vernemen of in een situatie zoals die in onderhavige geval – waarin de staat die de signalering heeft ingevoerd ervan in kennis is gesteld dat het voorwerp is gevonden en de eigenaar van het gestolen voorwerp hiervan in kennis is gesteld en alle gegevens heeft ontvangen van de koper die te goeder trouw heeft gehandeld, maar de signalering toch in het systeem blijft staan – mag worden aangenomen dat de reden voor de signalering die nog steeds in het systeem staat, is *vervallen*.
- 11 Artikel 39, lid 3 van besluit 2007/533 laat het duidelijk aan het oordeel van de lidstaat over om te bepalen welke maatregelen het neemt nadat het voorwerp is gevonden. Dit roept de vraag op of een lidstaat die binnen de grenzen van zijn beoordelingsvrijheid handelt, de *uitvoering* van een dergelijke SIS-signalering mag *stopzetten*, dat wil zeggen of een nationale wettelijke maatregel kan voorzien in uitzonderingen die de bevoegde autoriteiten het recht verlenen om andere handelingen met een gevonden voorwerp uit te voeren dan de handelingen met het oog op inbeslagneming of gebruik als bewijsmiddel in een strafprocedure (overeenkomstig artikel 38 van besluit 2007/533), bijvoorbeeld het aan het VĽ Regitra verlenen van het recht om het voertuig te registreren.
- 12 De twijfels ten aanzien van de uitlegging van artikel 39 van besluit 2007/533 worden nog versterkt door de inzichten die de SIS II Supervision Coordination Group (coördinatiegroep voor toezicht SIS II) heeft verwoord in zijn gemeenschappelijk standpunt nr. 1/2016 van 14 april 2016 over het verwijderen van signaleringen van voertuigen die worden gezocht met het oog op inbeslagneming of gebruik als bewijsmiddel in een strafprocedure en de uitlegging van artikel 38 van besluit 2007/533/JBZ van de Raad. Bij de uitlegging van onder andere artikel 39 van besluit 2007/533 wordt aangenomen dat de lidstaat waarin het voorwerp is gevonden en de lidstaat die de signalering heeft ingevoerd onderling moeten afstemmen welke maatregelen gelet op hun wettelijke stelsels moeten worden genomen. In punt 25 van dat gemeenschappelijk standpunt wordt opgemerkt dat, als de lidstaten geen overeenstemming bereiken, het doel van de signalering niet wordt bereikt; de signalering mag dan niet worden verwijderd, *met duidelijke gevolgen voor de rechten van de betrokken personen*. In het gemeenschappelijk standpunt wordt benadrukt dat de samenwerking tussen de partijen doorslaggevend is voor het functioneren van SIS II. Indien de signalering nooit wordt uitgevoerd omdat in de praktijk niet wordt samengewerkt, kan de noodzaak van de signalering in twijfel worden getrokken (punt 22 van het gemeenschappelijk standpunt).